

СУЧASНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ: ГЛОБАЛЬНИЙ ВІМІР

*Матеріали
міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції*

*25 листопада 2016р.
Україна, м. Запоріжжя*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізька державна інженерна академія
Відділ міжнародних зв'язків
Кафедра менеджменту організацій та управління проектами
Кафедра іноземних мов і лінгвістичних комунікацій

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ВІМІР**

*Матеріали
міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
25 листопада 2016р.
Україна, м. Запоріжжя*

**Запоріжжя
2016р.**

мовою!» 2. «Мій викладач – мій перекладач». 3. «Після навчання я не залишусь працювати в Україні».

З метою обміну педагогічним досвідом роботи з іноземцями кафедрою мовної підготовки проводиться щорічна науково-практична конференція «Актуальні проблеми навчання іноземних студентів» [1]. Цього року планується видання дев'ятнадцятого збірника. Наукові статті та тези, які подаються викладачами вищих навчальних закладів м. Дніпра та області, дозволяють здійснювати взаємний обмін набутим досвідом, збагачувати методику викладання, розвивати педагогічну майстерність, що є однією з необхідних умов якісного навчального процесу.

25-річний досвід роботи кафедри мовної підготовки з іноземними студентами дозволяє визначити певні принципи та підходи до навчання іноземних громадян, дотримання яких дозволяє оптимізувати та зробити більш результативним навчальний процес:

- постійний професійний розвиток викладача;
- вивчення та урахування в процесі навчання особливостей національного характеру студентів з різних країн;
- диференційований підхід до навчання студентів з різним рівнем мовної підготовки;
- співпраця та постійний обмін досвідом кафедр різних напрямків.

Підготовка професійних спеціалістів вимагає від усіх учасників навчання, від студентів до адміністрації вищого навчального закладу, злагодженої постійної праці для досягнення поставленої мети.

Список використаних джерел

1. Актуальные проблемы обучения иностранных студентов: Материалы международной научно-практической конференции. – Днепропетровск, 1998 - 2014. – №№ 1-17.
2. Вовченко М.В. Адаптація іноземних студентів I-II курсів у Запорізькому державному медичному університеті / Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України». – Тернопіль: ТДМУ, 2014. – С. 171-172.
3. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі: матеріали Х ювілейної Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Тернопіль: ТДМУ, 2013. – Ч.1. – 634 с.
4. Лоскутов О.С., Олійник О.С., Головаха М.Л., Кондрашов В.М. Особливості викладання курсу травматології та ортопедії іноземним студентам // Медична освіта. – № 3. – 2002. – 352 с.

УДК 81-26

Ю.Чорна,
преподователь кафедры языковой подготовки
Запорожского государственного медицинского университета
С. Турковский,
преподователь кафедры языковой подготовки
Запорожского государственного медицинского университета
e-mail: seda_querida@mail.ru

РАЗВИТИЕ ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ НА УРОКАХ РКИ

Продуктивным видом письменной речи является письмо. Письмо – это и цель и средство обучения. В качестве средства письмо связано с выполнением различного рода упражнений и заданий в письменной форме. Цель - обучение письменной речи, выработка умений излагать мысли в письменной форме. Условием письма является техника письма -

умение соотнести звук с графическим символом. Это сложный психологический и психолингвистический процесс, который связан с общеречевыми механизмами:

- *Механизм осмыслиения* (установления смысловых связей). На первом уровне его действие выражается в установлении смысловых связей между понятиями; на втором - связи между членами предложения, которая определяется как логикой описываемых событий, так и формой связи между словами; третий уровень - это связь между данным и новым, т.е. между темой и ремой.
- Благодаря действию *механизма упреждающего синтеза* пишущий проговаривает во внутренней речи каждое слово, которое собирается написать, с характерными для него артикуляционными движениями и интонационным оформлением, произнося слово, он "предвидит" последующие слова и формы связи между ними; представляет себе дальнейшее раскрытие замысла.
- *Механизм памяти*. Особенную важную роль при письменной речи играет оперативная память, т.к. при записи предложений и текста предмет высказывания должен постоянно удерживаться в памяти. Оперативная память служит средством организации и удержания материала.

К письменной речи предъявляются следующие требования:

- умение оформить собственное высказывание на основе прослушанного текста;
- умение оформить план: простой и составной);
- оформить сообщение на изученную тему.

Обучение письму начинается на вводно-фонетическом курсе. Первый шаг в обучении письму - это обучение графике, системе написания знаков, принятых в данной языковой общине.

Мы учим одновременно читать и писать буквы, слоги, слова, словосочетания и предложения. Когда мы ставим произношение и обучаем звукам, мы одновременно передаем этот звук графически. При обучении у студентов должна выработать техника письма – умение соотнести звук с графическим символом. На начальном этапе обучения РКИ учащиеся делают много упражнений, но в аудитории работа ведется в устной форме, а на дом ужедается письменное задание.

Высшая единица обучения - текст. Умение писать связано с текстом, который сначала легкий и состоит из 3-4-х предложений, а потом постепенно укрупняется и усложняется. Постепенно подключается и такой вид работы как составление плана:

- в виде вопросов (это самое легкое);
- в виде глагольных предложений;
- в виде назывных предложений.

Упражнения при обучении письму делятся на языковые и речевые. Языковые (тренировочные, подготовительные) упражнения, целью которых является овладение языковым материалом и подготовка к письменному выражению мыслей, включают имитацию подстановку, трансформацию, отбор, конструирование, комбинирование, сокращение, расширение, перевод и т.д. Эти упражнения могут снабжаться ключами для самоконтроля и выполняться во внеаудиторное время. К речевым упражнениям относятся все виды заданий, обучающих передаче мыслей, смысловой информации в письменной форме:

- 1) письменное воспроизведение по памяти прослушанных или прочитанных микротекстов либо письменная реконструкция текста по ключевым словам;
- 2) написание плана текста в форме вопросов, назывных или простых утвердительных предложений;
- 3) озаглавливание частей текста, написание тезисов является вариантом упражнения в составлении плана.

4) изложение (Отбор текстов для изложения должен проводиться с учетом их структуры: тексты повествовательные активизируют запоминание информации, их целесообразно использовать в начале обучения письменной речи, а тексты разветвленной структуры, активизирующие мыслительную деятельность по их реконструкции, лучше давать на более продвинутых этапах обучения. Работа над изложением предполагает ряд этапов: слушание текста, проверка его понимания с помощью вопросов, составление плана, повторное прослушивание, написание изложения, проверка качества решения задачи, критический разбор и работа над ошибками);

5) конспект (Учащимся трудно в максимально короткий промежуток времени передать информацию в правильном русском предложении, записать, производя сокращение слов. Поэтому конспектированию следует учесть целенаправленно: с помощью словарных диктантов, пересказа текстов с их сокращением и выделением основной информации, с помощью составления плана прочитанного);

6) реферат (Система упражнений, обучающих реферированию, включает задания: выписать из абзацев текста определенные конструкции, подвергнуть их трансформации, сократить предложения, заменить придаточные предложения оборотами, дать письменные ответы на вопросы, выписать основные мысли абзацев и объединить их в связный текст и т.д.);

7) аннотация - краткое, связное изложение содержания текста-источника с целью ориентации реципиента, сообщение ему кратких сведений о заключенной в тексте информации. Обучению аннотированию базируется на предварительно составленных текстах-источниках с помощью серии упражнений: определить и написать, к какой области знаний относится текст, выделять главную мысль частей текста, сгруппировать с учетом основной мысли всего текста, языковая обработка и письменное изложение информации в виде краткой характеристики по следующему плану: выходные данные, тема и основные положения, дополнительные сведения (структура) и т.д.;

8) описание в качестве упражнения способствует умению логично, последовательно передавать на письме определенное содержание;

9) сочинение (Целесообразно строить обучение в такой последовательности видов сообщений: план, конспект, резюме текста, изложение, аннотация, реферат по серии текстов, сочинение или очерк. Активизация языкового и лингвострановедческого материала, составление плана сочинения, устное его проговаривание и воспроизведение и т.д. – этапы подготовительной работы, предшествующей написанию сочинения);

10) резюме – краткое изложение сути написанного, услышанного, прочитанного;

11) рецензия на книгу, спектакль, фильм

Некоторые лингвисты считают, что культура письменной речи – это умение писать правильно на том или ином языке. Другие же полагают, что культура письменной речи – это способность излагать свои мысли на бумаге, просто доступно и логично. И действительно, каждая из приведенных точек зрения имеет свои основания. Настоящая, культурная письменная речь должна быть и правильной, и точной, и краткой, и самобытной, и доступной, и осмысленной, и эмоциональной. Однако если признать за культурной письменной речью все эти положительные качества, то главнейшим из них будет все же правильность, то есть умение пишущего выражать свои мысли грамотно, в соответствии с существующими нормами правописания, а также нормами орфографии и пунктуации.

Письменная речь всегда являлась фиксатором знаний учащихся в области изучаемого языка и в этой роли она составляла (и составляет) важную часть учебного процесса, необходимую при обучении студентов, для которых запись услышанного или конспект прочитанного является привычной опорой запоминания материала.

Обучение письменной речи на материалах и заданиях, близких к реальным коммуникативным потребностям учащихся - это процесс сближения обучения с процессом реальной (прогнозируемой) коммуникации.

Список использованной литературы

1. Акишина А.А., Каган О.Е. Умся учить: для преподавателя русского языка как иностранного. – 2-е узд., испр. и доп.-М.:Рус.яз. Курсы, 2002.-256с.
2. Обучение письму студентов-иностранных на начальном этапе: Учеб. Пособие/Еремина В.В., Ионкина И.В., Коссович Л.Ф. и др.; Волгоград. гос. техн. ун-т. Волгоград, 1997
3. Ишина Л.М. Обучение письму. Ч.1.: Учеб. Пособие по рус. яз. для иностран. учащихся подготовит. фак. РГАФК/РГАФК.-М.,2000

УДК 82.091

С. Щербина,
старший викладач кафедри українознавства
Запорізької державної інженерної академії,
м. Запоріжжя
e-mail: svetlana-2003@list.ru

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕЛІГІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ТВОРЧОСТІ І.С.НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО

На межі тисячоліть суспільна свідомість характеризується історико-культурними змінами, де провідна роль належить релігійній освіті, як фактору соціалізації.

Церковна проблематика займає значне місце у засобах масової інформації та в житті українського суспільства, оскільки православна церква, разом з іншими конфесіями, виступає носієм високої духовності, берегинею матеріальної та духовної спадщини минулого, невід'ємною частиною сучасної загальнолюдської культури. Різні проблеми історії православ'я все більше відображаються у наукових дослідженнях, зокрема знаходять утілення і в творах художньої літератури.

Український літературний процес протягом всієї історії свого розвитку позначений високим рівнем мистецького осянення життєвих реалій, розмаїттям художніх образів і моделей світу, виникненням широкого спектру стилізових напрямів, жанрових утворень, появою великої кількості «народних» письменників. Іван Семенович Нечуй-Левицький є одним із основоположників української літератури, і його внесок у розвиток проблематики світу духовності, віри, релігії, церкви і церковнослужителів російського та українського православ'я XIX століття набув загальнонаціонального визнання.

Тема духівництва, віри і церкви у творчості І.Нечуя-Левицького, є однією з центральних, ключових. Ставлення до неї у різні часи вивчення літературного доробку письменника змінювалося разом із політичними режимами. У радянські часи окремі твори класика розглядали тільки з антицерковних позицій з метою насаджування антирелігійної пропаганди. Одним із найпоказовіших в цьому плані є оповідання І.Нечуя-Левицького «Афонський прайдисвіт», яке радянські літературознавці характеризували, як антирелігійне. Твір справді має антиклерикальну спрямованість, оскільки предметом зображення оповідання є церковні посадовці-неправедники, про що в своєму інтерв'ю 1995 р. пише єпископ Харківського і Полтавського УАПЦ Ігор Ісіченко: «Прочитаймо уважніше Нечуя-Левицького. Він не просто відображає анекдотичні постаті старосвітських панотців і паніматок, він показує трагічну зміну поколінь священицтва, коли разом із священиками, вихованими на традиціях Києво-Могилянської школи, приходять нові службовці держави,